

Як результат, у виробничих підрозділах з'явиться не лише володіння і розпорядження новоствореною вартістю, а й повна економічна відповідальність за наслідки господарювання.

Висновки. 1. Проаналізовано кількість підприємств за організаційно-правовими формами господарювання у сільському господарстві Полтавської області, виробництво ними продукції сільського господарства та рівень їх прибутковості.

2. Для підвищення ефективності діяльності сучасних аграрних підприємств запропоновано розвивати ті галузі, які забезпечують виробництво найбільш економічно вигідні види продукції. Разом з тим застерігається про те, що змінювати спеціалізацію підприємств можна лише при наявності матеріально-технічної бази та удосконалення необхідних організаційно-економічних та технологічних умов. Наголошується на необхідності відпрацювання внутрішньогосподарського механізму господарювання.

Література:

1. Статистичний щорічник Полтавської області, Головне управління статистики у Полтавській області, 2011 р.

Рецензент: д.е.н., професор Махмудов Х.З.

УДК 65.012.45:303.443:631.11

ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

Улянич К.Ф., к.е.н., Улянич Ю.В., к.е.н.

Уманський національний університет садівництва

Розкрито суть та необхідність інформаційно-консультаційного забезпечення, розроблено напрями вдосконалення системи інформаційно-консультаційного забезпечення для суб'єктів аграрного бізнесу.

The essence and the need for information and consultation software developed ways for system information and consulting support for business Agribusiness.

Постановка проблеми. Однією з важливих передумов успішного розвитку суб'єктів аграрного бізнесу є заходи щодо забезпечення їх доступу до ринку наукових, освітніх, консультаційних послуг і інформації. Вказані заходи доцільно реалізувати у рамках єдиної системи інформаційного забезпечення АПК. Суб'єкти аграрного бізнесу зможуть одержувати своєчасну і якісну інформацію про державну аграрну політику, умови кредитування, оподаткування, субсидування, обсяги торгівлі, ціни та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Систематизацією накопичених знань і зарубіжного досвіду в теорії та практиці організації і функціонування системи з надання інформаційно-консультаційних послуг виробникам сільськогосподарської продукції на національному та регіональному рівнях з використанням сучасних інформаційних технологій присвячені праці таких вчених, як О.М. Бородіна, В.К. Горкавий, Г.В. Жаворонкова, Т.П. Кальна-Дубінюк, В.В. Козлов, М.Ф. Кропивко, І.М. Криворучко, М.І. Лобанов,

П.М. Музика, П.Т. Саблук, Б.К. Скирта, В.П. Ситник, О.В. Ульянченко, Р.М. Шмідт та ін.

Постановка завдання. Поглиблення теоретичних та методичних засад інформаційно-консультаційної діяльності для розповсюдження знань у сільському господарстві, з метою забезпечення його інноваційного розвитку.

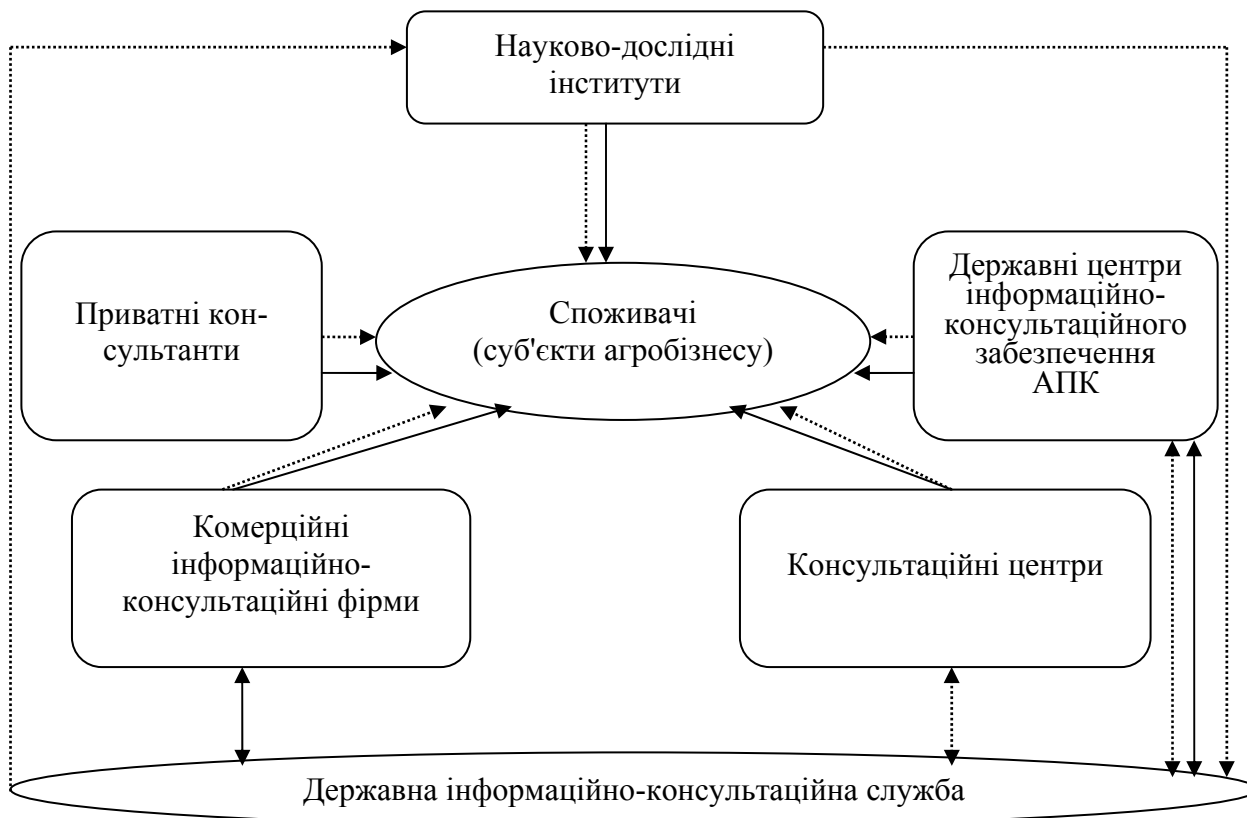
Виклад основного матеріалу досліджень. Аграрний бізнес, як і будь-який інший, не може продуктивно функціонувати і розвиватися за умов обмеженого інформаційного поля та недосконалої організації інформаційних процесів.

До недоліків системи інформаційного забезпечення продовольчої сфери слід віднести насамперед те, що вона ґрунтується на відстаючих технологіях збору, систематизації, обробки й розповсюдження інформаційних ресурсів і не забезпечує необхідної оперативності. Слабо налагоджений обмін інформацією з міжнародними і національними науковими та інформаційними організаціями і службами. У багатьох випадках статистична інформація не є вичерпною, не порівнюється з аналогічними показниками за попередні роки, викликає сумнів її достовірність.

Водночас в Україні з'явилося багато комерційних структур, інформаційно-консалтингових фірм, головним напрямом діяльності яких є саме надання вищезазначеної інформації, як уніфікованої, так і за специфічним замовленням [1].

Історичний досвід свідчить, що головною причиною формування консультаційних структур практично у всіх країнах світу була криза сільськогосподарського виробництва, коли галузь виявляла неспроможність без державної підтримки перейти на істотно новий, ефективніший рівень розвитку. За таких умов провідні координуючу і управлінську функції беруть на себе державні органи та їх інститути. І лише після того, як державні структури забезпечать стабільність інформаційного та економічного середовища, формуються передумови поступового переходу до відносно самостійного функціонування галузі на принципах самодостатньої системи з відповідним відшкодуванням витрат на інформаційно-консультаційне забезпечення і створення мережі приватних консультаційних служб, що послужить передумовою розвитку як галузі так і сільськогосподарських підприємств зокрема [2].

Наведені обставини дають вагомі підстави для постановки питання про створення єдиної розвинутої інформаційної системи аграрного бізнесу за умови, коли державні інформаційно-консультаційні служби з розвинутою системою телекомунікацій будуть успішно конкурувати з недержавними стосовно масштабів інформаційного сервісу. При цьому інформаційно-сервісні структури недержавних формувань тісно співпрацюватимуть з державною службою і тим самим доповнюватимуть і розвиватимуть інформаційну систему. Отже, якщо поставити в центр кола споживача, заради якого створюється вся інформаційно-консультаційна сфера, то схематично вона матиме такий вигляд (рис. 1).

— спеціальні послуги, що надаються на платній основі
 --- загальні послуги, що надаються на безоплатній основі

Рис. 1. Механізм інформаційно-консультаційного забезпечення суб'єктів аграрного бізнесу

Інформаційно-консультаційні служби як державного, так і кооперативного чи приватного характеру не можуть існувати самі по собі, вони повинні перебувати у постійному взаємозв'язку між собою для якнайкращого задоволення інформаційних потреб споживачів.

Усі ці організації державного і приватного секторів звичайно конкуруватимуть між собою при вирішенні практичних проблем, проте взаємно доповнюватимуть одна одну при дослідженні фундаментальних проблем.

Черкаська область тільки починає впроваджувати у практику забезпечення сільгоспвиробників інформацією. Так, у 2002 р. було створено Центр навчання та підтримки приватних сільськогосподарських товаровиробників Черкаської області. Центр був створений за погодженням з Міністерством аграрної політики України і Черкаською облдержадміністрацією на підставі угоди між Уманським державним аграрним університетом і Сільськогосподарським центром університету штату Луїзіана (США) в рамках проекту «Підвищення дохідності приватного сектора в сільському господарстві України шляхом запровадження сільськогосподарського дорадництва». Центр навчання та підтримки приватних сільськогосподарських товаровиробників існував як структурний підрозділ аграрного університету в комплексі з Інститутом післядипломної освіти та дорадництва. Спонсором проекту виступила Агенція США з міжнародного розвитку (USAID).

Досвід співпраці вищих навчальних аграрних закладів із дорадчими службами показав ефективність надання спільних інформаційно-консультаційних послуг сільськогосподарським товаровиробникам. Після створення у Вінницькому державному аграрному університеті Центру навчання і підтримки фермерів ще у 1998 р., спільний проект було започатковано в аграрних ВНЗ Черкаської та Хмельницької областей.

Після завершення проекту Інститут продовжує займатись наданням інформаційно-консультаційних послуг. Разом з ТОВ "Черкаська обласна сільськогосподарська дорадча служба", яка створена на базі Інституту післядипломної освіти та дорадництва, організовуються наукові семінари, демонстраційні покази, надаються індивідуальні дорадчі послуги сільськогосподарським товаровиробникам та сільському населенню [3].

Крім того, Інститут післядипломної освіти та дорадництва Уманського НУС визначений базовим для підготовки членів регіональних кваліфікаційних комісій, дорадників та експертів-дорадників для Кіровоградської, Одеської та Черкаської областей. Згідно отриманих кваліфікаційних свідоцтв вони мають право надавати сільськогосподарським товаровиробникам та сільському населенню дорадчі послуги з питань агрономії, захисту рослин, плодівництва, виноградарства, механізації, зооінженерії, ветеринарії, переробки продукції, економіки, права, менеджменту, бухгалтерського обліку і аудиту, зовнішньоекономічної діяльності та інших питань. Підготовка такої кількості дорадників та експертів-дорадників з різноманітних галузей знань полягає у постійному попиті товаровиробників на інформаційно-консультаційні послуги, починаючи від виробництва сільськогосподарської продукції і закінчуючи її реалізацією [3]. Провівши дослідження шляхом експертного опитування керівників і головних спеціалістів сільськогосподарських підприємств визначено ступінь потреби в інформаційно-консультаційних послугах для сільськогосподарських підприємств Черкаської області (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка потреби в інформації сільськогосподарських підприємств Черкаської області за роками (в % від загальної кількості респондентів)

Категорії працівників АПК	к-ть респондентів	Ступінь потреби в інформаційно-консультаційних послугах								
		2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
		часто			іноді			не мають потреби		
Фермери	20	52,3	53,5	65,0	28,7	31,5	33,0	19,0	15,0	2,0
Керівники господарств	33	29,2	34,2	37,0	50,8	55,8	57,1	20,0	10,0	5,9
Спеціалісти господарств	45	34,6	38,8	41,5	46,0	48,0	48,0	15,2	13,2	10,5
У середньому	—	38,7	42,2	47,8	41,8	45,1	46,0	18,1	12,7	6,1

В результаті опитування 48 % фахівців відповіли, що обізнані з державною програмою соціально спрямованих консультаційних послуг і позитивним чинником в їх роботі є щорічне зростання зацікавленості аграріїв до консультування.

Висновки. Тож висновком даного дослідження є актуальність консультиування сільгоспвиробників з приводу технології виробництва сільськогосподарської продукції та юридичний захист сільгоспвиробників. В регіоні залишається актуальним питання створення, функціонування й ефективного розвитку інформаційно-консультаційних формувань, що спеціалізуються на наданні соціально орієнтованих послуг.

Література:

1. Самсонова В. В. Сутність організаційно-економічного механізму поширення сільськогосподарських знань та інформації / В. В. Самсонова // Науковий вісник НАУ. – 2006. – Вип. 100. – С. 329 – 333.

2. Гриценко М. П. Розвиток дорадчої діяльності в Київській області: досвід, перспективи, проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.koras.com.ua>.

3. Приліпко С. М. Інститут післядипломної освіти та дорадництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://udau.edu.ua/index.php?pid=163>

Рецензент: д.е.н., професор Нестерчук Ю.О.

УДК 631.16: 336.717.036

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНУ

Федорова С.В., аспірантка

Луганський національний аграрний університет

У статті розглянуті питання теоретичних основ регулювання цін в сільському господарстві та харчовій промисловості регіону.

In the article the considered questions of theoretical bases of adjusting of prices are in agriculture and food industry of region.

Постановка проблеми. Міжнародна практика показує, що методологічний аспект ціноутворення в розвинутих країнах полягає в розробці державними органами загальних принципів, методів та нормативів встановлення цін. Удосконалення методів регулювання цін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державного регулювання ринкової економіки розглядалось в роботах українських науковців: В. Ткаченко, В. Богачова, О. Шпичака, Л. Балабанової, С. Безкоровайної, В. Венгер, В. Калюжного, П. Буряка, та російських економістів Л. Абалкіна, О. Богомолова, Е. Гайдара, С. Шаталіна, Г. Явлінського, Л. Злотникова.

Постановка завдання. Проаналізуємо методичні аспекти цінового механізму харчової промисловості регіону.

Виклад основного матеріалу досліджень. Успіхи становлення і розвитку ринкових відносин в економіці агропромислового комплексу України в значній мірі залежали від системи ціноутворення на продукцію АПК, її відповідності новим умовам організації виробничої діяльності та підприємництва [1].

Особливу роль при формуванні ринкових відносин відіграє цінова еквівалентність міжгалузевого товарообміну між сільським господарством та іншими галузями АПК, що його обслуговують. Тому державна політика пови-